

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2013, čj. 30256/13/5000-14402-809436, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 29. 1. 2015, čj. 59 Af 22/2014 – 74,

t a k t o :

- I. Žádost žalobkyně o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1) Odvolací finanční ředitelství (dále „žalovaný“) rozhodnutím ze dne 5. 12. 2013, čj. 30256/13/5000-14402-809436 (dále „napadené rozhodnutí“), zamítlo odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj, Územní pracoviště v Jilemnici ze dne 8. 4. 2013, čj. 539676/13/2605-05702-603261, a toto rozhodnutí potvrdilo.

II.

2) Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalobou s návrhem na přiznání odkladného účinku u Krajského soudu v Brně, který unesením ze dne 27. 2. 2014, čj. 62 Af 14/2014 – 8, postoupil věc k vyřízení Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud vyzval žalobkyni k zaplacení soudního poplatku za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku usneseními ze dne 1. 4. 2014, čj. 59 Af 22/2014 – 18, a čj. 59 Af 22/2014 – 19.

3) Žalobkyně přípisem ze dne 18. 4. 2014 požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. Usnesením ze dne 25. 7. 2014, čj. 59 Af 22/2014 – 43, krajský soud uložil žalobkyni, aby doplnila svou žádost o (1) vyplněný a potvrzený formulář o svých majetkových poměrech a (2) uvedení konkrétních důvodů, proč je třeba k ochraně jejích práv ustanovení zástupce. V podání ze dne 18. 8. 2014 žalobkyně uvedla, že z důvodu procesní ekonomie odkazuje na formulář o svých majetkových poměrech a jeho přílohy, jež v minulosti odeslala krajskému soudu k čj. 59 Af 23/2014 – 39.

4) Usnesením ze dne 26. 8. 2014, čj. 59 Af 22/2014 – 52, krajský soud nepřiznal žalobkyni osvobození od soudních poplatků a zamítl její žádost o ustanovení zástupce. Žalobkyně podala proti tomuto usnesení kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud odmítl pro opožděnost usnesením ze dne 27. 11. 2014, čj. 5 As 159/2014 – 14.

5) Krajský soud žalobkyni znovu vyzval k úhradě soudního poplatku usnesením ze dne 5. 1. 2015, čj. 59 Af 22/2014 – 69. Podáním ze dne 26. 1. 2015 žalobkyně opětovně požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Usnesením ze dne 29. 1. 2015, čj. 59 Af 22/2014 – 74 krajský soud zastavil řízení o žalobě, neboť žalobkyně neuhradila soudní poplatek ani v dodatečně stanovené lhůtě.

III.

6) Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) brojila proti posledně uvedenému usnesení kasační stížností s návrhem na přiznání odkladného účinku. Zároveň požádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

7) Stěžovatelka namítla, že její žádost o osvobození od soudních poplatků byla důvodná. Krajský soud vydal napadené rozhodnutí na základě domněnek, uměle vykonstruovaného skutkového i právního stavu a v rozporu s podklady, které stěžovatelka soudu předložila.

IV.

8) Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

9) Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

10) Kasační stížnost není důvodná.

11) Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval žádostmi stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Vzhledem k

tomu, že kasační stížnost směřuje proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti. Trvání na těchto povinnostech by znamenalo řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, čj. 6 Azs 27/2004 – 41, nebo ze dne 24. 10. 2007, čj. 1 Afs 65/2007 – 36).

12) Přestože zastoupení advokátem není v tomto případě podmínkou řízení, Nejvyšší správní soud byl povinen zabývat se žádostí stěžovatelky o ustanovení zástupce a hodnotit potřebu jejího zastoupení v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhnouteli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Účastníku řízení lze ustanovit zástupce pouze za kumulativního splnění obou podmínek citovaného ustanovení. Z výše uvedených důvodů se Nejvyšší správní soud nezabýval splněním první podmínky. Hodnotil však, zda je ustanovení zástupce nezbytné k ochraně práv stěžovatelky. Dospěl k závěru, že tato podmínka nebyla v nyní projednávané věci naplněna. Kasační stížnost má v rámci daných možností předepsané náležitosti a lze z ní seznat, z jakého důvodu stěžovatelka považuje napadené usnesení za nezákonné a čeho se domáhá. Předmětem posouzení je nadto otázka, zda stěžovatelka v řízení před krajským soudem prokázala naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků. Z podstaty věci se jedná o nikoliv složitou, právně přehlednou otázku týkající se osobních a majetkových poměrů stěžovatelky. Nejvyšší správní soud tedy dovodil, že v daném řízení není třeba ustanovit stěžovateli zástupce k ochraně jeho práv, proto zamítl žádost o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

13) Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že předmětem přezkumu je v nyní projednávané věci usnesení soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Může se proto zabývat pouze námitkami stěžovatelky směřujícími proti tomuto rozhodnutí. Nemůže posuzovat námitky napadající rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, proti němuž stěžovatelka ostatně dříve brojila samostatnou kasační stížností (byť opožděnou).

14) Žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků byla v řízení před krajským soudem již jednou zamítnuta usnesením ze dne 26. 8. 2014, čj. 59 Af 22/2014 – 52. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře připustil, že mohou existovat okolnosti, za kterých je přípustná opakovaná žádost o osvobození od soudních poplatků. Bude tomu tak zejména tehdy, pokud žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, např. došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení (viz např. rozsudky ze dne 17. 6. 2008, čj. 4 Ans 5/2008 – 65, ze dne 5. 8. 2009, čj. 4 As 12/2009 – 119, nebo ze dne 28. 7. 2011, čj. 8 As 65/2010 – 106). V podání ze dne 26. 1. 2015 stěžovatelka uvedla, že žádá o osvobození od soudních poplatků „na základě nového skutkového i právního stavu“. V opakované žádosti však neuvedla žádné nové skutečnosti ani důkazy. Prohlásila pouze, že skutečnost, že objektivně nebyla schopna uhradit soudní poplatek, prokáže v řízení o kasační stížnosti, případně v řízení o ústavní stížnosti či stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva.

15) Je na žadateli o osvobození od soudních poplatků, aby ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. doložil nedostatek prostředků. Soud zde nepostupuje z úřední povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004 – 50). Bylo na stěžovatelce, aby prokázala změnu poměrů, která by odůvodňovala opakované rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelka však relevantní změnu poměrů nedoložila. Za těchto okolností krajský soud nebyl povinen o žádosti o osvobození od soudních poplatků znovu rozhodovat.

16) Poukaz stěžovatelky na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, čj. 1 As 74/2011 - 251, není případný. V uvedené věci soud řešil, jaké účinky má to, že žádost o osvobození od soudních poplatků je soudu doručena v den, kdy nabylo právní moci předtím vydané usnesení o zastavení řízení v důsledku nezaplacení soudního poplatku. O takovou situaci nyní nešlo. Stěžovatelka podala opakovanou žádost o osvobození od soudních poplatků. Bylo třeba nejprve posoudit, zda žádost obsahuje nové dříve neuplatněné skutečnosti, resp. zda došlo v mezidobí ke změně poměrů. To stěžovatelka v žádosti netvrdila.

17) Podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, „*nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.*“ Krajský soud tudíž postupoval v souladu se zákonem, pokud vydal usnesení o zastavení řízení, jelikož stěžovatelka nezaplatila soudní poplatek ve stanovené lhůtě. Zaplacení soudního poplatku je jednou z podmínek řízení, jejíž nesplnění má za následek jeho zastavení [§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích za použití § 47 písm. c) s. ř. s.].

18) Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení nezákonné, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že rozhodl ve věci samé bez zbytečného odkladu, nerozhodoval již samostatně o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

19) O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. dubna 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu